

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ Γ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ *

Ο αείμνηστος Ὀδυσσεὺς Πετρόπουλος ἔλκει τὸ γένος ἐξ ἀρχαίας καὶ ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τῆς Ἀμφίσσης. Ὁ πάππος αὐτοῦ Δημήτριος Πετρόπουλος, ἐθανατώθη δηλητηριασθεὶς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐνεκεν τῶν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐνεργειῶν καὶ τῆς τοπικῆς ἰσχύος, ἣς ἀπῆλauen ἐν τῇ ἰδιαίτερά του πατρίδι. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Γεώργιος ἐπανειλημμένως ἀντεπροσώπευσε τὴν ἐπαρχίαν του ὡς πληρεξούσιος κατὰ τὰς ἐν Ἀργεὶ καὶ

καὶ Ἀθήναις ἐθνικὰς συνελεύσεις, κατόπιν δὲ καὶ ὡς βουλευτής.

Ὁ Ὀδυσσεὺς Πετρόπουλος, γεννηθεὶς ἐν Ἀμφίσσῃ τῷ 1840, εἰσῆχθη κατ' ἀρχὰς ἅμα τῷ πέρατι τῶν πρώτων ἐγκυκλίων σπουδῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης. Φύσει ὁμως ἐνεργητικοῦ χαρακτῆρος ὢν καὶ πεπρωτισμένος δι' ἰσχυρᾶς διανοίας, εὐρείας ἀντιλήψεως καὶ χρηστότητος σπανίας, ἐννοῶν δὲ νὰ διαγράψῃ εὐρύτερον κύκλον κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς δράσεως κατέλιπε τὴν ἀθόρυβον ἐργασίαν τῆς Τραπεζίης καὶ ἀφιερῶθη εἰς τὴν πολιτικὴν τῇ προτροπῇ τοῦ αἰμνῆστου Κεχαγιά καὶ τῶν πολιτικῶν τοῦ πατρός του φίλων. Οὕτω δὲ νεώτατες ἔτι, ἐν ἡλικίᾳ μόλις 29 ἐτῶν, ἐξελέγη πανηγυρικῶς Δήμαρχος Ἀμφίσσης, ὡς τοιοῦτος δὲ διατελέσας ἐπὶ δύο περιόδους κατέκτησεν ἀμέρι-

* ΣΗΜ. Ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν ἐλήφθη ἐκ παλαιᾶς καὶ ἀποτετριμμένης φωτογραφίας, γενομένης ἐν πολῷ νεαρῇ ἡλικίᾳ.

στον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συμπολιτῶν του διὰ τὴν σφύρωνα, πατρικὴν καὶ ἀναμορφωτικὴν διοίκησιν τοῦ δήμου. Καὶ ἀληθῶς, ἐπὶ τῆς δημαρχίας αὐτοῦ ἡ τέως ἡμελημένη καὶ ἀκανόνιστος, ὡς ἦτο καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας, πόλις τῆς Ἀμφίσσης προσεκτιήσατο ὅψιν ἄλλοιαν ὑπὸ τὴν ἐκπολιτιστικὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Πετροπούλου. Κατηδάφισε τὴν δύσμορφον σειρὰν τῶν πεπαλαιωμένων ἐργαστηρίων, τὰ ὁποῖα ἡσχίμιζον καὶ καθίστων ἐξαμβλωματικὴν τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεως, ἐφήρμυσε σχέδιον νέας τοιαύτης, ἐχάραξεν ὁδούς, ἐπεχείρησεν ἐπιτυχῇ ὑδραυλικὰ ἔργα χρησιμοποιοῦν τὰ περίξ ἀφανῆ καὶ μάτην ἀπολλύμενα ὕδατα, τὰ ὁποῖα διωχέτευεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐν γένει εἰργάσθη ἀποτελεσματικῶς πρὸς ἐξωραϊσμὸν καὶ ἐξυγίανσιν τῆς πόλεως. Ἀλλὰ καὶ τὴν δημοτικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν διεχειρίσατο ἐπ' ἀγαθῷ τῆς εὐκοσμίας, τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν συμπολιτῶν του, δοὺς πρῶτος πάντοτε τὸ παρόδειγμα τοῦ πρὸς τοὺς νόμους σεβασμοῦ, φειδωλὸς ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ δημοτικοῦ χρήματος καὶ ἀμείλικτος περὶ τὴν καταδίωξιν τῶν κακοποιῶν στοιχείων. Μετ' ἐννεατῇ δὲ τοιαύτῃ διοίκησιν παρέδωκε τὸν δῆμον εἰς τόσῳ ἀνθηρὰν κατάστασιν, ὥστε δικαίως διήγειρε τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ τόπου, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κεχαγιαῖ ὁ δῆμαρχος τῶν Δημάρχων. Εὐνόητον ὅτι ὑπὸ τοιοῦτους χρηστοὺς καὶ προσδευτικούς ὁρους πολιτευθεὶς ἐπολλαπλασίασε τὰ κεφάλαια τῆς ἐπιρροῆς καὶ τῶν συμπαθειῶν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν Παρνασσίδος, ἣτις θριαμβευτικῶς μετὰ τινα χρόνον ἀνύψωσεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ, καὶ πάντοτε μέχρι ἐσχάτων ἐτίμα διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς, καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀντιπολιτευτικοῦ ρεύματος τῆς 14^{ης} Ὀκτωβρίου τοῦ 1890, καθ' ἣν, καὶ μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὴς ἀντιπρόσωπόν της ἐν τῇ Βουλῇ, ἣς ἐξελέγη καὶ πρῶτος ἀντιπρόεδρος. Ὡς βουλευτὴς ἐξυπηρέτησεν ἐκθύμως τὰ τε γενικὰ καὶ τὰ τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ συμφέροντα, εὐθύς τὸ φρόνημα καὶ εἰλικρινὴς ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ, φιλόνομος, αὐστηρὸς ἅμα καὶ ἐπίχαρις καὶ εὐπροσῆγορος εἰς πάσας τὰς κοινωνικὰς αὐτοῦ σχέσεις, ἀγαπητότατος παρὰ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ, ὡς πρότυπον ἐνσώτου πολιτικοῦ ἀνδρός. Ἐνῷ δὲ ὁ πολὺκλαυστος Ὀδυσσεὺς Πετρόπουλος παρεσκευάζετο νὰ ἀποδύῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν τῆς 7^{ης} Ἰουλίου τοῦ 1891, ἀπέθανεν αἰφνιδίως ἐν Ἀμφίσσῃ τὴν 28^{ην} Ἰουνίου ἰδίου ἔτους ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας, μετὰ τὸν πρόσφατον θάνατον δύο πολυτίμων ἀδελφῶν του, τοῦ Δημητρίου, διευθυντοῦ τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, καὶ τοῦ ἐν Ἀμφίσσῃ ἐγκρίτου δικηγόρου

καὶ προέδρου τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου Ἀνδρέου Πετροπούλου, καταλιπὼν ἀπαραιμύητον τὸν ἐπιζῶντα ἀδελφὸν αὐτοῦ κ. Ἰωάννην Γ. Πετρόπουλον, ἀρχαῖον Διευθυντὴν τοῦ ἐν Πύργῳ ὑποκαταστήματος τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τοὺς ἀνεψίους αὐτοῦ Γεωργίου καὶ Ἀντώνιον Ι. Πετροπούλους, τελειοφοίτους τῆς νομικῆς, νέους συμπαθεῖς καὶ ἀξίους τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος. Καὶ ὁ μὲν δῆμος Ἀμφισσέων εὐγνωμονῶν ἐκῆΐευσε δημοτικῇ δαπάνῃ καὶ μεγαλοπρεπῶς τὸν προῶρος μεταστάντα Ὀδυσσεά Πετρόπουλον ἢ δὲ πόλις σύσσωμος καὶ ἡ Ἐπαρχία ὅλη ἐξεδήλωσαν ἀνυπόκριτον πένθος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀνδρός, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποῖου ἀπώλεσεν ἐν τῶν πολυτιμοτέρων καὶ προσφιλεστέρων τέκνων τῆς.

ΚΑΙΣΑΡ ΡΩΜΑΣ

○ Καῖσαρ Ρώμας, γόνος μιᾶς τῶν εὐκλειεστέρων ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν τῆς Ζακύνθου ἐγεννήθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Ἑλλην. Ἐπαναστάσεως, ἐκ πατρὸς τοῦ κόμητος Κανδιάνου Ρώμα, πολλῶς προεδρεύσαντος τῆς Ἑπτανησιακῆς Γερουσίας καὶ πολλὰς τὸ ἔθνος ὑπηρετήσαντος. Νεώτατος ὁ Καῖσαρ σταλεῖ παρὰ τῷ ἐν Ἀθῆναις, θείῳ αὐτοῦ Γεωργίῳ Ρώμα, Συμβούλῳ τῆς Ἐπικρατείας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολὴν, γενόμενος μετὰ λαμπρὰς ἐν αὐτῇ σπουδὰς καὶ ἐν ἡλικίᾳ μόλις 23 ἐτῶν ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ. Μεθ' ὃ ἀπελθὼν εἰς Παρίσιους ἠΰρυνε καὶ ἐτελειοποίησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιτελικῇ αὐτόθι Σχολῇ, ἐπιδοθεὶς ἅμα καὶ εἰς ἀρχαιολογικὰς καὶ ἀρχιτεκτονικὰς μελέτας ἐξ ἐμφύτου καλλιτεχνικῆς διαθέσεως, ἥς δείγμα πρέσχε βραδύτερον τὴν περὶ τῶν καμπυλῶν τοῦ Παρθενῶνος ἀξιόλογον μονογραφίαν. Ἐπανακάμψας ἐξ Εὐρώπης, ὑπολοχαγὸς ἤδη τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν, ἐδίδαξεν ὡς καθηγητὴς ἐν τῇ Στρατιωτικῇ Σχολῇ, ἀναδειχθεὶς ὡς ὁ μᾶλλον πεφωτισμένος τῶν συγχρόνων του ἀξιωματικῶν, διδάξας πρῶτος μεταξὺ ἄλλων μαθημάτων καὶ γεωδαισίαν. Κληθεὶς ἐκ τῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ὁθωνος, ἐγένετο διαγγελεὺς Αὐτοῦ, τυχὼν τῆς ἐξαιρετικῆς εὐνοίας καὶ ἀγάπης τοῦ πρώτου τῆς Ἑλλάδος Ἀνακτος, ὃν ὡς πιστὸς στρατιώτης ἠκολούθησε μετὰ τὴν ἑξωτὴν Του εἰς Μόναχον παραμείνας ἐφ' ἱκανὸν καὶ παραμυθῶν εἰς τὰς θλίψεις τῆς ἐξορίας τὸν ἀτυχῇ ἐκπεπτωκότα. Μετὰ τὴν ἐκ Μονάχου ἐπανοδὸν τοῦ ὁ Καῖσαρ ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἀποστρατείαν του

μὲ τὸν βαθμὸν ταγματάρχου καί, θέλων νὰ εὐρύνη τὸν κύκλον τῆς κοινωφελοῦς δράσεώς του, ἤρξατο πολιτευόμενος ἐν Ζακύνθῳ, ἀλλ' ἀτυχῶς ὑπὸ δυσχερεστάτας συνθήκας, ἃς ἀπειργάσατο ἐσφαλμένη ἀντίληψις τοῦ εὐφραντάστου καὶ φιλελευθέρου Ζακυνθίου λαοῦ περὶ τῆς ἐννοίης τῆς ἐθνικῆς τῆς Ἑπτανήτου ἀποκαταστάσεως καὶ τοῦ ὑπεκχαιομένου ἀνταγωνισμοῦ μετὰ ἀνυπάρχτων ἄλλως κοινωνικῶν διαιρέσεων, ἃς πρώτιστα πάντων ὥκτειρε καὶ ἀπεδοκίμαζεν ὁ ἀείμνηστος Καῖσαρ Ρώμας, ἀνὴρ ὅλλως τε ὑψηλῶν φρονημάτων, φιλολάων διαθέσεων, καὶ ἀκραίφνουῤς φιλελευθέρου πνεύματος. Μὴ θέλων ἐπομένως νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὴν κομματικὴν διαπάλην τῆς Ἑπαρχίας του, ἀπέσχεεν ὁ ἴδιος, ἀναθεὶς τὴν περὶ τῶν πολιτικῶν μέριμναν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ὧν ὁ πρεσβύτερος Σπυρίδων ἀπεβίωσε διατελῶν ὑπουργὸς ὑπὸ τὸν Κουμουνοῦρον. Οὕτω δέ, ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὅλην ἔκτοτε, καίπερ λατρεύμενος ὑπὸ τοῦ Ζακυνθίου λαοῦ καὶ καλούμενος νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνας, προσέλετο τὴν γαλήνην τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, περιορισθεὶς εἰς τὰς προσφιλεῖς αὐτῷ μελέτας, εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ὥραίων τεχνῶν, εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν δύο ἀγαπητῶν του τέκνων καὶ εἰς τὴν παραδειγματικὴν λατρείαν τῆς συζύγου του Μαρίας, θυγατρὸς τοῦ ἐκ Κεφαλληνίας εὐπατρίδου Κοζάκη Τυπάλδου. Τελευταῖον ὁμως, μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ ὑπουργείου Δεληγιάννη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1892, ἐπικειμένων σοβαρῶν κρίσεων διὰ τὸ ἔθνος, καθ' ὧν ἐκλήθη ὁ λαὸς εἰς ἐκλογὰς τῇ 3ῃ Μαΐου, ὁ Καῖσαρ Ρώμας ἀπεφάσισε νὰ συμμετάσχη προσωπικῶς καὶ ἐξελέγη πανδήμως βουλευτὴς Ζακύνθου. Ἀτυχῶς ὁμως ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκλογὴν του εἵμαρτο νὰ εὕρῃ αἰφνιδίως ὁ θάνατος τὸν μεγαλόφρονα καὶ πολυτιμον ἄνδρα, ἀπορφανίσας οὕτω τὴν πολιτείαν χρηστοτάτου καὶ πεφωτισμένου στηρίγματος, τὴν Ζάκυνθον ἐνὸς τῶν γλυκυτέρων σεμνωμάτων της καὶ τὴν πενθοῦσαν οἰκογένειαν πατρὸς φιλοστόργου καὶ μοναδικοῦ διὰ τοῦ ἥθους τὴν προσήνειαν, τὴν ἀβρότητα τῶν αἰσθημάτων καὶ τὴν ἐν παντὶ ἀριστοκρατικὴν λεπτότητα τῶν τρόπων του.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

Ο ἀείμνηστος ἰατρὸς ἐν Σύρῳ Δημήτριος Παρασκευᾶς ἐγεννήθη ἐν Ὑδρᾷ τῷ 1824 ὑπὸ πατρὸς Κυθωνίως καὶ μητρὸς Ὑδραίας, διετῆς δὲ μετηνάστευσεν εἰς Σύρον μετὰ τοῦ πατρὸς

του ἐπιδοθέντος εἰς τὸ ἐμπόριον. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων ὁ νεαρὸς Παρασκευᾶς διήνυσσε τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς εἰς τὸ τότε ἰδρυθὲν Γυμνάσιον ὑπὸ τοὺς ἐπιφανεῖς διδασκάλους τοῦ Γένους Νεόφυτον Βάμβαν καὶ Γεώργιον Σουρίαν, μεθ' ὃ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πεφημισμένον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Πανεπιστήμιον τῆς Πίζης ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Ἐπανακάμψας ἐκεῖθεν ἐγκατέστη ἐν Σύρῳ διορισθεὶς τῷ 1852 ἱατρὸς τοῦ Νοσοκομείου διατελέσας ὡς τοιοῦτος ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὅλην. Κατὰ τὴν ἐπελθοῦσαν τῷ 1854 χολέραν ὡς ἱατρὸς, καὶ μάλιστα τοῦ Νοσοκομείου, διεκρίθη διὰ τὴν μετ' αὐταπαρνήσεως ἐπιτέλεσιν τῶν ἱερῶν αὐτοῦ καθηκόντων πρὸς τε τὴν πόλιν καὶ τοὺς πάσχοντας συμπολίτας αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπαξίως ἐτιμήθη διὰ τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐπίσης ἀπενεμήθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας τὸ παράσημον τῆς Ἀγίας Ἀννης διὰ τὴν φιλάνθρωπον ἱατρικὴν περίθαλψιν ἣν παρέσχεν εἰς χολεριῶντας ἀξιωματικούς ῥωσικοῦ πολεμικοῦ ἐλλειμνισμένου ἐν Σύρῳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδημίας. Ἐνωρὶς ἤδη ὁ ἀείμνηστος Δημήτριος Παρασκευᾶς ἤρξατο κατακτῶν ἀνυπόκριτον καὶ βαθεῖαν τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην τῆς κοινωνίας καὶ ὡς ἱατρὸς ἐκ τῶν κρατίστων, καὶ ὡς πολίτης καὶ ὡς κοινωνικὸς ἄνθρωπος καὶ ὡς οἰκογενειάρχης χρηστότατος. Ἀπὸ τοῦ 1853 ἐξελέγετο διαρκῶς καὶ μέχρις ἐσχάτων δημοτικὸς σύμβουλος, εὐόρκως ὑπηρετῶν τὰ συμφέροντα τοῦ δήμου. Ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτωνσχόντων τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἐν Σύρῳ θεάτρου, τῆς Λέσχης, τοῦ Ὑγειονομείου, κλπ. Ἐχρημάτισε σύμβουλος τοῦ αὐτοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, τελευταῖον δὲ καὶ τῆς Ἀτμοπλοικῆς Ἑταιρίας, πρὸς ἀνάστασιν καὶ ἀνακαίνισιν τῆς ὁποίας ἐκθύμως ἠγωνίσθη. Τῷ 1882 ἐξελέγη βουλευτὴς Σύρου, ὡς καὶ κατὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογὰς τῆς 3^{ης} Μαΐου τοῦ 1892, καθ' ἃς ἡ ψῆφος τῶν συμπολιτῶν τοῦ ἀνέδειξεν αὐτὸν διὰ μεγάλης πλειοψηφίας πρῶτον βουλευτὴν. Τοιοῦτος ἐν περιλήψει ὁ δημόσιος βίος τοῦ πολυκλαύστου ἀνδρός, οὗ τὴν ἀπώλειαν εἰλικρινῶς ἐθρήνησεν ἡ Σύρος σύμπασα. Ἐνάρετος, καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, σοβαρὸς τὸ ἦθος, εἰλικρινὴς τοὺς τρόπους, ἄμεμπτος εἰς πάσας τὰς κοινωνικὰς αὐτοῦ σχέσεις, διαπνεόμενος ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων αἰσθημάτων, ἀφιλοκερδὴς καὶ φιλάνθρωπος, παρέχων δωρεὰν οὐ μόνον τὴν ἱατρικὴν αὐτοῦ περίθαλψιν εἰς τοὺς πάσχοντας ἐνδεεῖς ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς θεραπείας μέσα πολλάκις, ἔζησε τὸν βίον τῶν δικαίων καὶ θανὼν

ἐκκληροδότησε εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ὄνομα προσφιλὲς καὶ ἔντιμον, μνήμην δὲ ἄφθιτον καὶ ἀξιόζηλον τοῖς μεταγενεστέροις.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Μ. ΔΑΜΑΛΑΣ

Ο Νικόλαος Μ. Δαμαλᾶς ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῇ 10^ῃ Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1842. Ὅτε πατὴρ αὐτοῦ Μιχαὴλ Δαμαλᾶς, ἀξιοματικὸς τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου τοῦ Β. Ναυτικοῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀγῶνος, καὶ ἡ μήτηρ Αἰκατερίνα, τὸ γένος Μαυροκορδάτου, ἀμφότεροι Χῖοι τὴν πατρίδα, μετέδωκαν εἰς τὴν ἀπαλὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ των τὴν ἰδίαν εὐσέβειαν καὶ χρηστότητα τοῦ ἥθους ἐκθρέψαντες αὐτὸν ἐν νοουθεσίᾳ Κυρίου. Τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς διήνυσεν ὁ Δαμαλᾶς ἐν τῷ τότε Β'. Γυμνασίῳ, τῷ τῆς Πλάκας ἐπιλεγομένῳ, ἐν ᾧ εἶχε καθηγητὰς τὸν Χορτάκην, τὸν Λεόντιον, τὸν Καστόρχην, τὸν Καρασούτσαν κλπ. Ἀποφοιτήσας τοῦ γυμνασίου ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν τοῦ Πανεπιστημίου Σχολήν, ἧς διακούςας τὰ μαθήματα ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του, ἐνθα τῷ 1863 ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἑρλάγγης, συντάξας καὶ δημοσιεύσας ἐναίσιμον διατριβὴν «*de civitatibus veterum Graecorum populari ratione institutis*». Καὶ διδάκτωρ γενόμενος ἐξηκολούθησεν ἀκροώμενος μαθημάτων παρὰ διαφόροις ἐγκρίτοις θεολόγοις τῆς Γερμανίας, ὡς τῷ Ὄφμαν καὶ Δέλιτς ἐν Ἑρλάγγῃ, τῷ Θόλουκ ἐν Ἀλλῃ, τῷ Κάνις καὶ Λουθάσδω ἐν Λειψίᾳ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ πόλει ἐδημύρσευσε τῷ ἔτει 1865 τὸ πρῶτον αὐτοῦ θεολογικὸν σύγγραμμα περὶ Ἀρχῶν, κατ' ἀπομίμησιν τοῦ ὁμωνύμου συγγράμματος τοῦ μεγάλου τῆς Ἐκκλησίας διδασκάλου Ὁριγένους, ἐν ᾧ ἀπεπειράθη νὰ ὑποδείξῃ τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας ἀρχὰς καθ' ἑαυτὰς καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰς τῶν ἑτεροδόξων ἐκκλησιῶν.

Ἀπελθὼν ἐπὶ τινα χρόνον καὶ εἰς Ἀγγλίαν, ἐπανέκαμψεν ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας καὶ διωρίσθη τῷ 1868 ἑκτακτος, τῷ δὲ 1871 τακτικὸς καθηγητὴς τῆς θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἐδίδασκεν ἕκτοτε ἀνελλιπῶς ἐρμηνείαν τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς αὐτὴν καὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν τριῶν πρώτων ἢ συνοπτικῶν λεγομένων Εὐαγγελίων, εἰς ἣν ἐπηκολούθησαν εἶτα ἡ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, ἡ τῆς πρὸς Ῥω-

μαίους ἐπιστολῆς καὶ ἄλλων βιβλίων τῆς Κ. Δ. Ὁ Δαμαλᾶς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ δὲν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν μόνας τὰς γνώμας τῶν ἀρχαίων πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὰς δοξασίας τῶν νεωτέρων θεολόγων τῆς τε καθολικῆς καὶ τῶν διαμαρτυρομένων ἐκκλησιῶν, οὐδ' αὐτῶν τῶν ὑπερκοιτικῶν λεγομένων ἐξαιρουμένων, ἐξ ὧν δὲ τούτων ἠσπάζετο τὰς κατ' αὐτὸν ὀρθοτέρας, οὐχὶ δὲ σπανίως ὑπεδείκνυε καὶ ἰδίᾳς ἐπιτυχεῖς γνώμας. Μαρτύριον τρανὸν τῆς φιλοπονίας καὶ τῆς εὐρυμαθείας τοῦ ἀνδρός, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην πρόκεινται ἡμῖν οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντες ἤδη τόμοι τῆς Ἑρμηνείας εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, ὧν ὁ πρῶτος ἐδημοσιεύθη ἐν ἔτει 1876, περιέχων τὴν Εἰσαγωγὴν εἰς αὐτήν, ὁ δεῦτερος τὸ παρελθὸν ἔτος, περιέχων τὴν ἐρμηνείαν τῶν τριῶν πρώτων ἢ συνοπτικῶν Εὐαγγελίων, ἣτις συμπληροῦται διὰ τοῦ ἄρτι ἐκδοθέντος τρίτου τόμου, εἰς ὃν ταχέως ἔμελλε νὰ ἐπακολουθήσῃ ὁ ἤδη εἰς ἐκτύπωσιν ἑτοιμος τέταρτος τόμος, ὁ περιέχων τὴν ἐρμηνείαν τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Οὕτω δὲ θὰ μείνῃ ἡμιτελὲς τὸ κυριώτατον ἔργον τοῦ Δαμαλᾶ, ὅπερ περιποιεῖ ὅπωςδῆποτε τιμὴν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θεολογικὴν ἐπιστήμην, δύναται δὲ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπογραμμὸς διὰ τοὺς μετὰ ταῦτα ἐρμηνευτὰς θεολόγους, διότι τὸ πρῶτον ἐν αὐτῇ ἐγένετο ἀπόπειρα ἐπιστημονικῆς ἐρμηνείας, συνδεούσης τὴν γραμματικὴν καὶ ἱστορικὴν μέθοδον τῆς ἀρχαίας θεολογικῆς σχολῆς τῆς Ἀντιοχείας, ὅπως ἀνέπτυξε καὶ διεμόρφωσεν αὐτήν ἡ νεωτέρα θεολογικὴ ἐπιστήμη, ἡ παρὰ Γερμανοῖς ἰδίᾳ ἀπαντῶσα, πρὸς τὴν ὀρθόδοξον θεολογικὴν καὶ δογματικὴν ἀκρίθειαν.

Ὡς καθηγητὴς ὁ Δαμαλᾶς ἦτο τὸ πρότυπον πιστῆς καὶ εὐόρου ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, ἐν τοῖς πρώτοις ἀρχόμενος καὶ ἐν τοῖς τελευταίοις καθ' ἑκαστον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος καταπύων τὰ μαθήματά του. Δὲν ἤρκεϊτο δὲ εἰς μόνην τὴν ξηρὰν διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ ἤσκει ἐμπράκτως τοὺς ἀκροατάς του εἰς τὴν ἐρμηνείαν ἐν φροντιστηρίῳ καὶ ἀνεστρέφετο πρὸς αὐτοὺς πάντοτε ὡς φίλος καὶ ὡς πατήρ, συζητῶν καὶ κατ' οἶκον καὶ ἐν περιπάτῳ περὶ διαφόρων θεολογικῶν ζητημάτων καὶ λύων πᾶσαν αὐτῶν ἀπορίαν κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ πεφλημένου Γερμανοῦ διδασκάλου τοῦ Θόλουκ, ὃν πάντοτε ἐμίμειτο ἐν τούτῳ. Καὶ τῶν ἀποφοίτων δὲ τῆς θεολογίας ἦτο αὐτὸς προστάτης καὶ κηδεμών, συντρέχων αὐτοῖς ἐκ παντὸς τρόπου εἰς ἐπιτυχίαν ὑποτροφίας ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, ἣ εἰς ἐξέυρεσιν θέσεως ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ Δαμαλᾶς μετέσχε πολλὰ καὶ τοῦ καθόλου ἐκκλησιαστικοῦ ἡμῶν βίου. Εἰς τῶν δικακῶν του πόθων ὑπῆρξεν ἡ προ-

σέγγις τῶν διχμαρτυρομένων τῆς Δύσεως ἐκκλησιῶν πρὸς τὴν τῶν ὀρθοδόξων, ἰδίως ἐκείνων ἐξ αὐτῶν, αἵτινες δὲν ἀφίστανται πολὺ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὡς τῆς τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ τῆς τῶν Παλαιοκαθολικῶν. Ἐπὶ τούτῳ συνέταξε καὶ ἐδημοσίευσεν τὸ 1867 ἐν Λονδίῳ πραγματεῖαν περὶ τῆς σχέσεως τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον· προθύμως μετέσχε τῆς ἐν Βόννῃ τῷ ἔτει 1875 γενομένης Συνδιασκέψεως περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Δοιλιγγέρου, ἀποσταλείς εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σύρου Ἀλεξ. Λυκούργου καὶ τοῦ κ. Ζήκου Ῥώσης· ἐδημοσίευσεν δ' ἐν ἔτει 1877 πραγματεῖαν ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἡ ὀρθόδοξος πίστις, ἥτοι αὐθεντικὰ μνημεῖα τῆς πίστεως τῆς μιᾶς ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἡ μόνη τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐπίσημος καὶ ὑποχρεωτικὴ ὁμολογία καὶ ἡ μόνη βᾶσις τῆς τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνώσεως.» Ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων ἔσχεν οὐ τὴν τυχοῦσαν ῥοπήν. Ἐν καιρῷ τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος ἦτο ὁ θερμότερος συνήγορος τῶν δικαιωμάτων τῆς Μ. Ἐκκλησίας, δημοσιεύσας πολλὰ φλογερὰ κατὰ τῶν ἀποστατῶν ἄρθρα ἐν τῇ τότε «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων.» Ὅτε δ' ἐν ἔτει 1883 εἶχον προσλάβει ἐπιφύλους διαστάσεις αἱ κατακτητικαὶ τάσεις τῶν Ῥώσων ἐπὶ τοῦ Ἀθῶ ἀπεστάλη αὐτὸς μετὰ τοῦ κ. Παν. Παυλίδου, ὅπως καὶ τοὺς ἐν ἁγ. Ὅρει Ἑλληνα μοναχοὺς καὶ τὸν τότε Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακείμ τὸν Γ' ἐνισχύσῃ εἰς ἐρρωμένην ἀντίστασιν.

Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ τιμὴ καὶ ὑπόληψις ἣς πρὸ ἐτῶν ἀπῆλθεν ἐνταῦθα, ὥστε ἐν ἔτει 1876 ἀνεδείχθη Βασιλικὸς Ἐπίτροπος ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐν ᾧ ἀξιώματι παρέμεινεν ἐπὶ ἐν καὶ ἐπέκεινα ἔτος. μετὰ δὲ τριετίαν ἀνεδείχθη πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου, Ἐπεδίωξε πάντοτε τὴν μεταρρύθμισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων, δημοσιεύσας ἐπὶ τούτῳ καὶ ἰδίαν πραγματεῖαν ἐν ἔτει 1876 «περὶ διαρρυθμίσεως τῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας». Ἐν ταύτῃ ἐξέθετεν ἰδίον σχέδιον διοργανώσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἐν ᾧ ἐζήτηι νὰ ἰδρῦσῃ Πατριαρχεῖον μετὰ ἐξ μητροπόλεων καὶ 31 ἐπισκοπῶν, νὰ καθιερώσῃ δὲ πατριαρχικὰς καὶ μητροπολιτικὰς συνόδους, ν' ἀναδιοργανώσῃ τὰς ἱερατικὰς τοῦ Κράτους σχολὰς ἐπὶ εὐρυτέρων βάσεων καὶ νὰ καθιερώσῃ προσόντα διὰ τε τὸν ἀνώτερον καὶ τὸν κατώτερον κλῆρον, φροντίζων ἐν ταύτῳ καὶ περὶ τῆς ὑλικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως. Τὸ σχέδιον ὅμως αὐτοῦ ἀπηρεχαιωμένον ἐν

πολλοῖς καὶ δυσεφάρμοστον οὐδέποτε ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Τὸ αὐτὸ περίπου σχέδιον ἀνεπέτασε καὶ πρὸ τριετίας ὡς πρόγραμμά του, ὑποδειχθεὶς ὑπὸ τινων ὡς ὑποψήφιος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, δι' ὃν δὲ λόγον ἔμεινεν αὐτὸ ἄλλοτε ἀνεκτέλεστον, ἐπολεμήθη νῦν καὶ ἡ ὑποψηφιότης του διὰ τὸν μητροπολιτικὸν ἡμῶν θρόνον. Οὐδεμίαν δὲ περίστασιν παρέλιπεν ὁ Δαμαλᾶς νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν γνώμην του δημοσίᾳ ἐπὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος τῆς ἡμέρας, ἀδιαφορῶν ὅλως περὶ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν αὐτὴ θὰ ἐνεποιεῖ, καὶ ἐὰν ἐτι εἰς τοὺς πολλοὺς ἐφαίνετο οὕτω παραδοξολόγος, ἀφ' οὗ χρόνου ἰδίᾳ λαβὼν τάσιν θεοσοφικὴν, ἀπεφθέγγετο ἐνίοτε χρησμοδῶς πως καὶ εἶχεν ἐπιρρεπῶς εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις.

Ὡς πατριώτης ὁ Δαμαλᾶς ἔλαβε μέρος ἐνεργὸν εἰς πᾶν ἐθνικὸν ζήτημα. Μόλις διανύσας τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν εἶχε μετὰσχει τῶν Σκιαδικῶν λεγομένων, ὡς φίλος καὶ ὁπαδὸς τοῦ αἰμνήστου Ἐπαμ, Δεληγεώργη, οὗ ὑπῆρξεν ἔνθερμος θιασώτης. Περιέργως πως ὅμως, ὅσον ἦτο συντηρητικὸς τὸ θρησκευτικόν, τόσον φιλελεύθερον εἶχε τὸ πολιτικὸν φρόνημα. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἐξαναστῇ καὶ αὐτὸς κατὰ τοῦ συγκεντρωτικοῦ συστήματος τοῦ Ὅθωνος, παρέμεινε δ' ἔνθους ὁπαδὸς τοῦ Δεληγεώργη, ἐν ᾧ ἔθεώρει τοῦτον πρόμαχον τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν. Ὅτε ὅμως ἐν ἔτει 1873 ἐκ τῆς τότε πολιτείας τοῦ ἐπιφανοῦς ἐκ Μεσολογγίου πολιτευτοῦ ἐπέισθη ὅτι εἶχεν οὗτος τάσεις ἀπολυταρχικάς, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν καὶ ἔκτοτε ἀπογοητευθεὶς εἰς οὐδένα ἄλλον πολιτικὸν ἄνδρα ἀφωσιώθη. Ταῦτο ὅμως οὐδόλως ἐκώλυε αὐτὸν νὰ παρακολουθῇ μετ' ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος πάντα τὰ γινόμενα καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἰδίᾳ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅπου ἀπὸ δεκαετηρίδων τὸ Γένος περιστοιχίζεται καὶ ὑπονομεύεται ὑπὸ πολλῶν καὶ παντοίων ἐχθρῶν. Ὁ Δαμαλᾶς πάσης εὐκαιρίας ἐδράττετο, ὅπως γράψῃ καὶ ὁμιλήσῃ ὑπὲρ παντὸς ὅ,τι ἐνόμιζε συμφέρον εἰς τὸν Ἑλληνισμόν. Ἐν τῷ ἀκατασχέτῳ δὲ αὐτοῦ ζήλον ὑπὲρ πατρίδος δὲν ἐδίστασεν ἐν καιρῷ τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου νὰ καλέσῃ τὸν λαὸν τῶν Ἀθηνῶν εἰς ἐκκλησίαν ἐπὶ τῆς Πνυχὸς καὶ νὰ μετασχηματισθῇ ὁ ἴδιος εἰς Δημοσθένην, πρὸς ὃν βεβαίως φύσει οὐδεμίαν εἶχε συγγένειαν, δημηγορῶν ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τοιοῦτος ἐν σκιαγραφίᾳ ὁ βίος τοῦ τελευτήσαντος ἀνδρός. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ἐν κεφαλαίῳ ὅτι ζῶν παρεγνώρισθη ἐν πολλοῖς, ὅτε μὲν ὑπερτιμηθεὶς, ὅτε δὲ ὑποτιμηθεὶς ὑπὲρ τὸ δέον. Ὁ ἀπαθὺς ὅμως καὶ ἀμερολήπτως κρίνων αὐτὸν θὰ ἀνομολογήσῃ

ὅτι ὑπερεῖχε πολὺ τῶν κοινῶν καὶ συνήθων τύπων. Καὶ ὡς θεολόγος καὶ ὡς πολίτης ἔδρασεν, ὅσον ὀλίγοι τῶν συγχρόνων του, ἐκεῖνο δέ, ὅπερ ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸν διέκρινεν ἦτο ἡ εἰλικρίνεια τῶν πεποιθήσεων καὶ διαθέσεων αὐτοῦ. Ἀνδρὸς τοιοῦτου τὸν θάνατον θὰ φέρῃ βαρέως οὐ μόνον ἡ θεολογικὴ ἐπιστήμη καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτεία καὶ ἡ κοινωνία ἡμῶν καθόλου.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

Ο βίος τοῦ κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἀποβιώσαντος ὑποδιοικητοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος Παντελῆ Σημηριώτου δὲν ἔχει βεβαίως νὰ ἐπιδείξῃ ἐκτάκτους σελίδας πολιτικῆς ἢ ἐπιστημονικῆς δράσεως, ἀλλ' οὐχ ἥττον μαρτυρεῖ εἰς οἷαν περιωπὴν δύναται νὰ φθάσῃ ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀμίλλῃ ἡ νοὸς ἀριότης, ἡ φιλοπονία, ἡ χρηστότης καὶ τὸ καθήκον, ὁμοῦ συμπράττοντα. Διότι ἀληθῶς ὁ ἀείμνηστος Σημηριώτης μόνον ἐπὶ τῶν βάσεων τούτων ἠδυνήθη, καίπερ νεώτατος ἔτι, νὰ αὐτοδημιουργηθῇ εἰς σπανίαν προσωπικότητα τοῦ παρ' ἡμῖν τραπεζιτικοῦ καὶ οἰκονομολογικοῦ κόσμου, καταλαβὼν μόνος διὰ μόνης τῆς εὐφυΐας καὶ τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ ἀρετῶν θέσιν ἐπίζηλον καὶ ἐμπιστευτικὴν εἰς τὸ πρῶτον τῆς Ἑλλάδος πιστωτικὸν ἴδρυμα. Ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ὁ ἀείμνηστος Σημηριώτης εἰργάσθη ἐπὶ μακρὰ ἔτη παρὰ τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλῳ τραπεζιτικῷ καὶ ἐμπορικῷ οἴκῳ τοῦ θείου του Γεωργίου Ζαρίφη, τοῦ ἀειμνήστου μεγαθύμου εὐεργέτου τοῦ ἔθνους, ὅπου ἐμορφώθη ὡς ἄριστα εἰς ἅπαντας τοὺς κλάδους τῆς παραγωγῆς ἐργασίας, ἣν μετὰ συνέσεως καὶ μοναδικῆς τάξεως ἐξήσκει ὁ μέγας ἐκεῖνος οἶκος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἵτα ἀποσχὼν συνέστησεν ἴδιον τραπεζιτικὸν γραφεῖον πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐγκαταστάς οἰκογενειακῶς ἐν Ἀθήναις, ἐξηκολούθησε δὲ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, ἐπιβληθεὶς ἐνωρὶς ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἀγορᾶς καὶ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ καὶ τραπεζιτικοῦ κόσμου διὰ τε τὰς ἀτομικὰς ἀρετάς, τὴν πλήρη μόρφωσιν, τὴν πεῖραν, τὴν ἰδιάζουσαν ἀντίληψιν καὶ τὴν πασίγνωστον ἀκρίβειαν εἰς πάσας ἀνεξαιρέτως τὰς συναλλαγὰς αὐτοῦ. Οὕτω δέ, κενωθείσης πρὸ τριῶν ἐτῶν μιᾶς θέσεως ὑποδιοικητοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἔνεκεν τῆς εἰς τὴν τοῦ Διοικητοῦ ἐκλογῆς τοῦ κ. Π. Καλλιγᾶ, ἐκλήθη εἰς ἀντικατάστασιν τούτου ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων σχεδὸν παμ-

ψηφεί, ὅπως χρησιμοποίησῃ εὐρύτερον καὶ κοινωφελέστερον τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὴν περὶ τὰ τραπεζιτικὰ ἔκτατον δεξιότητά του. Ἀτυχῶς ὁμως ἐπελθὼν ὁ θάνατος ἀφήρπασε τὸν ἀγαθὸν καὶ πολὺτιμον ἄνδρα, ἐν τῇ ἀκμῇ ἔτι τῆς ἡλικίας, μόλις ὑπερβάντα τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος, ἀπορφανίσας οὕτω τὴν Τράπεζαν μιᾶς σιθαράς χειρός, τὴν οἰκογένειαν ἀφωσιωμένου προστάτου, καὶ τὴν κοινωνίαν μέλους ἀγαπητοῦ καὶ προσφιλοῦς.

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ ἀειμνήστου **ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΡΑΓΚΟΥ**, (ἐν σελ. 35) ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐτέθη ἡ φράσις «καὶ πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν» ἀντὶ «ἀξίας πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν» ἀλλοιοῦσα ἐντελῶς τὴν ἔννοιαν, καθόσον, ὡς γνωστόν, ὁ αἰόδιμος Ἱεράρχης Μαραγκὸς οὐδεμίαν κατέλιπε χρηματικὴν ἢ κτηματικὴν περιουσίαν. Ἐπομένως ἡ λέξις καὶ ἀντικατασταθῆτω διὰ τῆς λέξεως ἀξίας, οὕτω δὲ ἡ ἔννοια ἀποβαίνει πλήρης καὶ ἀληθής, καθόσον πρόκειται μόνον περὶ τῆς πλουσίας βιβλιοθήκης καὶ τῶν πολυτελῶν ἀμφιέσεων, αἵτινες ἦσαν ἀξίας πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν. Ἐπίσης δεόν νὰ ἐξηγήσωμεν καὶ τὴν ἐν σελ. 34 φράσιν: «ἀλλ' ὑπὲρ ἧς κατηνάλωσε τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν», καθόσον ἅπασαν τὴν ἀτομικὴν περιουσίαν ἐδαπάνησε κυρίως διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν τοῦ ἐν Ἀθήναις Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Διονυσίου, διὰ δὲ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς ἀναφερομένης Ἐκπαιδευτικῆς Σχολῆς, ὁ Πάπας Λέων ΙΓ'. τῇ ἐνεργείᾳ πάντοτε τοῦ ἀειμνήστου Μαραγκοῦ, ἐχορήγησε τὴν ἀναγκαιούσαν δαπάνην.